

LAĐA TONE - Možemo li spasiti što se spasiti da?!?

Čovjek se rađa s prirodnom vjerom u Uzvišenog Allaha. Rađa se s osjećajem dobra, zna šta je dobro, a šta ne, voli dobro, a mrzi zlo. Kada se pogrešnim odgojem uniše urođena mjerila, kada se slijede strasti, prohtjevi, kada se radi suprotno Allahovim uputama, dolazi do pojave mnogih devijacija, nereda i velikog zla.

Rekao je Allahov Poslanik, s.a.v.s.: "Svako se dijete rađa u prirodnoj, čistoj vjeri, pa ga roditelji učine (odgoje) židovom, hrišćaninom ili vatropoklonikom."

Kada se prirodna, urođena čistoća zamjeni sa lošim odgojem i ponašanjem, dolazi do nereda koji obuhvata cijelo čovječanstvo. Kaže Uzvišeni: "Zbog onog što ljudi rade, pojavio se metež i na kopnu i na moru, da im On da da iskuse kaznu zbog onoga što rade, ne bi li se popravili." (Ar-Rum, 41.)

Ako pogledamo nas, naše stanje, vidjećemo da se nered proširio na sve strane. Obuhvatio je i muškarce i žene, mladiće i djevojke, djecu. Nered je našao mjesta u našim kućama, školama i ostalim ustanovama.

Kaže Uzvišeni: "O vjernici, ne idite šejtanovim stopama! Onoga ko bude išao šejtanovim stopama on će na razvrat i odvratna djela navoditi..." (An-Nur, 21.)

Braćo i sestre, dragi muslimani!

Obraćam vam se iskreno želeći vam samo dobro. Želim da se sakupimo zajedno u džennetu, pa molim Allaha, dž.š., da nas sve stavi pod okrilje Svoje milosti i da nas uvede u džennet. Pratite pažljivo ovo što Vam želim reći! Razvrat spada u najstrožije zabrane. Sve nebeske Objave su imale za cilj borbu protiv svih vrsta zala. Kaže Uzvišeni: "Reci: - Gospodar moj zabranjuje razvrat, i javni i potajni, i grijeha, i neopravdanu primjenu sile..." (Al-Araf, 33.)

Zabrana se ne odnosi samo na činjenje zla već i na približavanje istom. Kaže Uzvišeni: "I ne približavajte se bludu, jer to je razvrat, kako je to ružan put!" (Al-Isra', 32.) Blud, prostitucija, spada u red najopasnijih grijeha čovjeka prema sebi putem kojih prlja svoju vjeru. Rekao je Poslanik, s.a.v.s.: "U momentu kada čini zinaluk čovjek nije vjernik." (Muttefekun alejh)

Svaki pametan čovjek ne želi razvrat u svojoj kući, u svojoj porodici i kod svoje rodbine. Pogledajmo ovaj primjer koji u sebi sadrži jake poruke!

Došao je mladić kod Poslanika, s.a.v.s., i rekao mu: - Allahov Poslaniče, dozvoli mi zinaluk, blud! - Prisutni su ga napali. Govorili su mu: - Mm! Mm! - Allahov Poslanik, s.a.v.s., ga je pozvao: - Dođi! - Prišao je mladić blizu, a on mu reče: - Sjedi! - Nakon što je sjeo, on ga upita: - Da li bi volio da tvoja majka bude takva (bludnica)? – Ne, tako mi Allaha, – odgovori. - Ni drugi ljudi to ne vole i ne žele svojim majkama. – Da li bi volio da tvoja kćerka bude takva? - Ne, tako mi Allaha, Allahov Poslaniče, - odgovori on. - Ni drugi ljudi to ne žele svojim kćerima. Da li bi volio to svojoj sestri? – upita ga. – Ne, tako mi Allaha, – odgovori. – Ni drugi ljudi to ne žele svojim sestrama. Da li bi želio to svojoj tetki po ocu? – upita ga. – Ne, tako mi Allaha, – odgovori. Ni drugi ljudi to ne žele svojim tetkama po ocu, reče mu. Da li bi želio to svojoj tetki po majci? – upita ga. - Ne, tako mi Allaha, – odgovori. - Ni drugi ljudi to ne žele svojim tetkama po majci, - reče mu. Potom je stavio svoju ruku na njega i proučio dovu: - Allahu moj, oprosti mu grijeha, očisti njegovo srce i sačuvaj njegovo stidno mjesto! - Iza toga mladić se nije više obazirao ni našta. (Ahmed)

Gospodaru naš, oprosti nam grijeha, očisti naša srca i sačuvaj naša stidna mjesta! Amin!

Želimo upitati roditelje, braću i sestre:

- Gdje su vaše kćeri i sestre? Kada izlaze iz kuće i kada se vraćaju? Da li se vraćaju u kasne sate noću? Gdje su bile? Sa kim su bile? Šta su radile? Da li su bile na lijepim ili ružnim mjestima?
- Gdje su vaši sinovi i braća? Da li su bili u džamiji ili po kafićima i disko klubovima? Bojmo se Allaha! Na Sudnjem danu ćemo pred Allahom odgovarati za njih: "I zaustavite ih, oni će biti pitani." (As-Saffat, 24.) Zaustavite ih da preispitaju svoja djela! Bludnici će odgovarati za svoja djela, a kazna za blud je veoma teška.

Čudimo se "muslimanu" koji pita svog sina: - Da li imaš djevojku? Zašto nemaš djevojku da izlaziš sa njom? Trebao bi biti svjestan da je to put koji je mnoge odveo na stranputicu. Nakon izlazaka noću do u kasne sate, mnogi su prešli granicu, mnogi su počinili blud, odali se alkoholu, drogi i drugim nevaljalštinama. Mnogi su potom imali krah u svom životu, do te mjere da se nerijetko dešavaju abortusi, a i samoubistva. Da nas Allah zakloni i sačuva!

Mnogi ohrabruju svoje kćeri na izlaska, umjesto da ih podstiču na ono čime se postiže čestitost i svaka vrsta dobra. Kada se zapitamo, čija su to djeca? Pa, to su moja i tvoja kći, moja i tvoja sestra, moja i tvoja rodica, moja i tvoja komšinica, u krajnjem; moja i tvoja sestra po islamu.

Zašto ne posavjetujemo jedni druge? Zašto se ne bojimo Allahove kazne? Zašto ne nastojimo postići Allahovo zadovoljstvo i nagradu koju je pripremio za iskrene vjernike u džennetu?

Kaže Uzvišeni: "Ako se budete klonili velikih grijeha, onih koji su vam zabranjeni, Mi ćemo preći preko manjih ispada vaših i uvešćemo vas u divno mjesto." (An-Nisa, 31.) "O narode moj, život na ovom svijetu samo je prolazno uživanje, a onaj svijet je, zaista, Kuća vječna." (Al-Mu'min, 39.)

Dragi brate u islamu!

Pokvarenost žena, znači pokvarenost društva. Nevaljala djevojka je opasnost za tvoju i moju kćer, ženu, sestruru.

Allahov Poslanik, s.a.v.s., je opominjaо: "Čuvajte se dunjaluka i čuvajte se žena, prvi nered kod Beni Israila (Israilčana) je bio zbog žena." (Muslim)

Kaže Uzvišeni: "Ono što žele – vjernici će postići, oni koji molitvu svoju ponizno obavljuju, i koji ono što ih se ne tiče izbjegavaju, i koji milostinju udjeluju, i koji stidna mjesta svoja čuvaju." (Al-Mu'minun, 1-5.) "I ne pravite nered na Zemlji, kad je na njoj red uspostavljen." (Al-A'raf, 56.)

Želimo istaći da ima puno muslimana koji se brinu o stanju islama i njegovih sljedbenika u savremenom trenutku. Islam je u mnogim zemljama u svijetu u velikoj ekspanziji. Mlade generacije sve više prihvataju put islama svjesni da zadovoljstvo duše mogu samo tu pronaći. Kafić i disko na trenutak zasljepe mladu osobu koja iza toga neminovno bude razočarana i utučena. Mnogo je primjera koji pokazuju da se puno ubistava, saobraćajnih nesreća dogodi nakon boravka u takvim mjestima zbog utjecaja alkohola i sličnih poroka.

Neprijatelji koriste sva raspoloživa sredstva da ocrne islam i muslimane. Dobrim dijelom u tome uspijevaju, jer TV i ostali mediji prikazuju iskrivljenu sliku islama a pozivaju na otvoreni razvrat kroz reklame golotinje, alkohola i sl.

Kaže Uzvišeni: "Oni će se neprestano boriti protiv vas da vas odvrate od vjere vaše, ako budu mogli. A oni među vama koji od vjere svoje otpadnu i kao nevjernici umru, - njihova djela biće

poništena i na ovom i na onom svijetu, i oni će stanovnici džehennema biti, u njemu će vječno ostati." (Al-Baqara, 217.)

Jedan od najopasnijih vidova borbe za uništenje islamskih moralnih principa je prikazivanje raznih serija, sapunica, na TV-i koje gledaju i mali i veliki, muško i žensko. U ovoj borbi se ne koriste ratni avioni, helikopteri, tenkovi, granate, ali su gubici na našoj strani, nažalost, veoma veliki. Kroz serije i većim dijelom programa se napadno reklamira razvrat, alkohol, droga i slične nevaljalštine, a sve to postepeno pronalazi svoje poklonike u našim kućama.

Ovim sredstvima je kod mnogih "muslimana" uništena vjera u Jednog Allaha, u Njegove meleke, u Njegove objave, u Njegove poslanike, u Sudnji dan, u Njegovu odredbu, da sve što se zbiva, biva Allahovom voljom i određenjem. Lijep govor je zamijenjen ružnim, dobar običaj lošim, moralan i uravnotežen život, nemoralnim i punim trzavica, svađa i razvoda brakova iza kojih ostaju nesretna djeca, potencijalni kriminalci i socijalni problemi. Želja nevjernika je da se udaljimo od principa naše vjere i da postepeno postanemo nevjernici poput njih. Kaže Uzvišeni: "Ni Jevreji, ni kršćani neće biti tobom zadovoljni sve dok ne prihvatiš vjeru njihovu." (Al-Baqara, 120.)

Pogledajmo naše ulice. Na svakom koraku ćete prepoznati negativan utjecaj medija, pogotovo na odijevanje i frizure, i kod muškaraca i kod žena. Napušteno je islamsko odijevanje koje je propisao Stvoritelj, a prihvaćeno je slijedeće ponuđene mode iz TV serija.

Ako nastavimo živjeti ovako, mi direktno pomažemo neprijateljima islama i muslimana da ostvare svoj cilj, a to je: uništenje muslimana, njihove vjere, morala i uloge i utjecaja uopće. Razmislimo malo o ovome!!!

Kaže Uzvišeni: "I povratite se Gospodaru svome i pokorite Mu se prije nego što vam kazna dode; - poslije vam niko neće u pomoć priskočiti." (Az-Zumer, 54.)

Koji je izlaz iz ove situacije? Kako se spasiti?

Možda ćeš kazati: - Ja tragam za srećom i želim se izvući iz ove situacije, ali ne znam na koji način da to postignem, odakle da krenem!!!

Braćo i sestre!

Put spasa je jasan kao Sunce, jedan je, i u to nema dvojbe. To je put pokajanja i povratka Uzvišenom Allahu, put Istine, put uspjeha koji je olakšan i otvoren pred tobom svakog trenutka da možeš njime poći. Kaže Uzvišeni: "Ja ću sigurno oprostiti onome ko se pokaje i uzvjeruje i dobra djela čini, i koji zatim na pravom putu istraje." (Ta ha, 82.)

Allah, dž.š., poziva sva svoja stvorenja na pokajanje i obećava da će oprostiti grijeha, ma koliki bili, ukoliko je pokajanje iskreno. Kaže Uzvišeni: "Allah će, sigurno, sve grijeha oprostiti. On, doista, mnogo prašta i On je milostiv." (Az-Zumer, 53.)

Brate i sestro!

Povratimo se Allahu i pokajmo se iskreno. Čuvajmo namaz, jer ćemo za njega prvo odgovarati na Sudnjem danu. Namaz je stub vjere. Posjećujmo džamije, družimo se u njima. Odazovimo se Allahu i Njegovu Poslaniku, s.a.v.s. Doći će svakom od nas momenat kada se nećemo više moći kajati, a to je smrt.

Nadam se da ćete razmisliti o ovome i da će to probuditi srca svih nas da se udružimo na putu Istine, Pravde, Milosti među muslimanima, međusobnom potpomaganju u dobru, putu korisne nauke i dobrih djela.

LAĐA TONE - Možemo li spasiti što se spasiti da?!

Optimisti bi rekli i prije hatiba : „Možemo i hoćemo.“

Oni koji idu sredinom bi rekli: „Možemo ako hoćemo.“

Pesimisti bi rekli: „Niti možemo, niti hoćemo.“

A vjerujem da svaki džemat ima one koji razmišljaju ovako ili slično. Možda se neki pitakju poslije hutbe pa i dan danas: „šta se može kad se ništa ne može.“ Možda ih je hutba u to i uvjerala.

Ovim želim reći da je za mene naslov „čudno problematičan“ i „problematično čudan“ tim prije što nije ponudio nikakvo rješenje za spas koje bi bilo detaljno objašnjeno.

No, ovo je, priznaću nebitna zamjerka, ako zamjerka može biti nebitna. (Ne znam šta o tome misli hatib).

Druga zamejrka – Tradicionan hutba je do sada davala prednost ajetu s prijevodom, prije teksta komentara. Iza toga slijedi hamd i šukur Allahu dž.š., salavat Resulu, ehli bejtu, ashabima i tabiinima, a onda tekst-komentar.

Prva stranica ove hutbe iza teksta prvo koristi hadis, a potom ajete, i to u cilju argumentiranja sadržaja teksta.

Način obraćanja do sada je bio: „Braćo i sestre u islamu.“ Čudim se svakom hatibu koji pokušava na hutbi, sa mimbere uvjeriti džematu da je njegov cilj „iskreno želeći samo dobro.“ Meni bi također bio čudan džemalija koji traži tu vrstu uvjeravanja na ovakav način i sa tih mjesta. Ništa manje mi nije čudno ni ovakvo obraćanje hatiba. Njihov dolazak tebi je potvrda i garancija tvojih iskrenih želja da im pomogneš na putu dobra.

Veći dio tematike je učitivo ponuđen, čini mi se, više srcima nego li njihovom razumu.

Posebno citirani hadisi uozbiljuju svu silinu tragiku razvrata. Ipak, ona prvotna pitanja gdje su „vaše“, „vaši“, ja bih, cijenjeni kolega, postavio u stilu „gdje su naše i naši“, te ne bih sebe izdvajao, taman kad bi u mojoj porodici bila situacija koja graniči s idelanim. Čak i tada bih se poistovjetio sa tim „nesretnim“ pojedincima u džematu.

Ovo prozivanje „vaše“ je i nesvesno ponižavanje tih koji su dovoljno poniženi što se ne pitaju i što su nemoćni učiniti išta vrjednije za svoj

evlad. Druga stvar ono „vaše“, „vaši“ na neki način izdvaja mene kao nekoga ko je superiorno mudar, uticajan, koji zna, može i hoće. I kao da im se kaže sve to vam se događa zato što imate ovakvog velikana duha i intelekta a eto ne pitate.

I čitajući između redova čini se kao da se ti na jedan perfidan način svetiš tim „nesretnim“ pojedincima. Valja nam znati to elementarno umijeće i kulturu u komunikaciji sa onima koji nas još dobro vole, poštuju i koji nam vjeruju. Ovo pitanje bi moglo biti sretnije formulisano za mene sa „gdje su naši“, „gdje su naše“...

Zaista ono što nije moje ne zanči da me se ne tiče i da nije anše. I posredno i neposredno je tvoje i moje, a moje i tvoje. U prirodi, ai u društvu nema ništa nepovezano, otgnuto, bez veze. Nažalost, naša omladina je za naše brojne odgajatelje i učitelja „tuđa“. No ti naši tuđinci su na putu da lažnim dušebrižnicima budu prijatelji, raja, da budu braća, jedno.

A broj tih lažnih dušebrižnika koji haraju po našoj Bosni i Hercegovini, uzduž i poprijeko, je odveć veliki i odveć opasan da više struko otežava rješavanje i manjih problema od onih koje najavljuje i o kojima na svoj način govori hutba.. kako se sapsiti tih din dušmana koji udaraju na živote, zdravlje, obraz, nafaku a uz sve to regrutuju iz naših redova nama samima dželate.

Ah tugo moja, roditelji nespremni, a za ovaj posao plaćeni malo zainteresirani. To „bojimo se Allaha“ neće dati značajnije rezultate ako ta bogobojsnost nije usrcima prvo roditelja, ali i učitelja, odgajatelja, vođa. A nužna je „bogobojsnost“ jer bez nje nema izlaza, nema mudrosti, ne zna se cilj ni put do cilja, ne zna se metod i žrtve smo lukavog sekularističkog uma.

Kad bi bilo bogobojsnosti makar kod učitelja, odgajatelja, onda ne bi bilo „vaša“ djeca, ne bi bilo otuđenje onoga što se ne smije otuđiti i čije otuđenje i zaborav vode u ambis.

Da imamo dobre vaize onda bi se znalo gdje su djeca, s kim su, šta rade, onda bi bilo manje problema u braku i manje propalih brakova.

Ako ništa od ovoga ne mogu učiniti onda nemam moralno pravo na postavljanje pitanja u formi, „gdje su vaša“, „s kim su vaša“...

Ohrabrla me konstatacija o ekspanziji islama u svijetu, ali i razočarala jer osim suhe parole ne nađoh ništa konkretnije od podataka, koji bi iz-

mamili radost na licu i zahvalnost na usnama. Volio bih kad bih mogao čuti pojašnjenje konstatacije da ima puno muslimana koji se brinu o stanju islama i njegovoh sljedbenika u savremenom trenutku. Kad je bio i koliko je trajao taj savremeni trenutak, i gdje se i u kojem dijelu svijeta dogodio.

A ako je to proces koji traje i koga pokreću ljudi od iluma i kelama opet su nužni statistički pokazatelji o broju značajnih akcija.

Nužno mi se nameće pitanje: „Ako je stanje ummeta (ili Bošnjaka) ovakvo kakvo jeste dok djeluje ta snaga, sila i moć recimo duhovna, kakvo bi bilo stanje da je broj djelatnika te vrste, tog kalibra manji?“

Naravno da je i tevba i namaz izlaz, ali prije toga je nužno da se upozna ljepota onoga što ima aposlutno važenje, značaj i značenje, ono što je nezamjenjivo, što nema laternative svim ideologijama, svjetonazorima i sistemima. Kada ćemo shvatiti da kvantitet nije garancija kvalitetu i trajnom uspjehu. Začuđujuća je prijetnja „Bojte se Allaha“ onima koje smo vrlo često prepustili njima samima. Zašto ili prije prijetnje smrću se ne naučimo kvalitetnom životu. Tu su zakazale i medrese i tekije i akademije i fakulteti, shodno tome i hatibi. Nije li to atak protiv sebe i priznavanje vlastite slabosti i nesposobnosti. No bolje je i to nego se umisliti i „podyvampiriti se.“

Znamo se čudno rasplinuti i svašta u hutbama spominjati. Nema tako moćnog, uticajnog, mudrog i savjensog čovjeka koji može bilo šta značajno riješiti sa jednom ili par svojih hutbi. Da bi se to postiglo onda je nužno raditi sa svakim pojedincem onoliko dana koliko je u hutbi slova, pa i to može biti upitno. Lijepih je i važnih vrijednih stvari pronađeno u ovoj hutbi. Ova hutba ipak svjedoči našu hatibsku i džematsku bol, tugu i brigu, našu nekoć da uradimo ono što želimo. No i toj nemoći mi sami kumujemo.

Naravno među ovim redovima ima dosta riječi koje svjedoče i moje brojne slabosti, nemoć i ensposobnost moga pera. Možda to i bude povod za novu kritiku ne hutbe već ove recenzije, i za novo propitivanje mojih slabosti, a one su brojne. Na kraju sam ulovio sebe kako bih ja reagovao kad bih čitao ovaku i sličnu recenziju na oje hutbe. Bilo bi mi dosta teško, ali puno lakše nego crveniti se na „Velikom danu“

što nisam učinio nešto da budem u pozivanju sadržajniji, uticajniji, djelotvorniji. Uistinu bih volio da napišem i ja dvije hutbe na ovu temu, a da mi budu recenzenti hatibi ovih hutbi, pa da doživim slast i gorčinu kritike i sagledam slabost vlastitog pera koje bi trebalo pisati srcem za srca.

Sulejman Kurtanović

Iščitavajući ovu interesantnu hutbu iznosimo sljedeća mišljenja i opservacije:

Hutba je izuzetno dobro napisana i koncipirana. Operira prijemčivim jezikom koji itekako djeluje na ljudski um i razum. Vrijednost ovoga teksta je što je izuzetno obogačen kuranskim ajetima koji imaju veliku povezanost i korelaciju sa zadanom temom. Posebno vrijedan segment ove hutbe je obraćanje prije svega omladini ili mladim ljudima koji predstavljaju najznačajniji sloj društva, a uz to žude za istinom i pravdom na ovom svijetu. Međutim naša se omladina danas nalazi u vrtlogu aktuelne vesternizacije i preferiranja zapadnih "vrijednosti" koje nažalost uzimaju primat u današnjem sveukupnom manifestiranju života na zemlji. Primjer koga autor navodi u svojoj hutbi, a radi se o mladiću koji traži od Poslanika a.s. da mu ohalali blud je zaista plastičan i dobar. Ovdje Muhammed a.s. kao učitelj svijeta i vrstan pedagog navodi mladića na razmišljanje, stavljajući ga u konteks osobe koja bi doživjela situaciju da vidi vlastitu majku ili vlastitu sestruru ili rodicu da čini zinaluk a da on to gleda, zaista primjer koji čovjeka itekako mora ponukati na duboko promišljanje. Dobra strana ove hutbe je i udaranje na svijest i savjest samih roditelja koji svoju djecu prepuštaju savremenim trendovima života, a kada to učine onda dobiju neodojene i labilne ličnosti koje rastaču i uništavaju svoju vlastitu porodicu i dom. Takođe autor vješto spominje pojave ili mehanizme koji su se duboko ukorijenili u naše društvo, naprimjer: razna okupljanja za omladinu na nečasnim i nečistim mjestima, javni mediji koji svojim nemoralnim sadržajima poput raka razaraju zdravo muslimansko tijelo, nismo ni syjesni šta znači da naša kćerka ili sin gledaju glupave i bezvrijedne latino-američke sapunice koje obiluju nemoralom, golotinjom i ružnom sugestijom i fikcijom. Jedan islamski učenjak kada želi da kaže koliko je opasno da naša djeca i omladina troše vrijeme pred TV ekranima gladajući razne emisije ili serije nemoralnog i retrogradnog sadržaja, upotrebljava sintagmu "atomska bomba", dakle svi mi u kući imamo javni medij koji se pravilno koristi ili dozira ili imamo bombu koja može eksplodirati i razoriti sve ono što smo uporno godinama gradili ili ulagali u jedan mladi život. Vrijed-

nost ove hutbe je i u tome što autor eksplicitno govori o uzrocima i posljedicama i što na kraju hutbe upućuje savjet svima kako se spasiti svih negativnih pojava i procesa koje su itekako prisutne u našim sredinama i džematima. u svakom slučaju iznosimo afirmativno mišljenje o hutbi i molimo Allaha Uzvišenog da obilno nagradi njenog autora.

Enes ef. Omerović

الموجز

Summary

باب «خطبة المعلم»

SECTION "MUALLIM'S HUTBA (SERMON)"

The New Muallim publishes *hutbas* (sermons) of active imams and *hatibs* (imams delivering the *hutba*). There are reviews along with the *hutbas*, so that together they make a whole. The reviews are written by those who listen to *hutbas*. The reviews are not intended to be valorizing; rather, they aim to improve upon the *hutba*, analyzing it as a public statement by an imam and critically evaluating the statement. The reviewers react at those aspects which they consider important for a *hutba* (its length, quality, message, presentation, literacy level, formulation, etc.).

نشر مجلة «المعلم الجديد» خطب الجمعة لبعض الخطباء والأئمة. ويضم الباب -- إلى جانب الخطبة -- مراجعات تشكل مع الخطبة وحدة متكاملة. يكتب المراجعات أشخاص استمعوا للخطبة، وليس أهديف الأول منها تقاسم تقوم للخطبة، إنما الهدف هو تحسين الخطبة من حيث كونها ممارسة عملية يقوم بها الإمام، وتقدم لجة نقدية عن تلك الممارسة. يناقش المراجعون الجوانب التي يرونها مهمة في الخطبة (طول الخطبة، رسالتها، أسلوب إلقاءها، ترتيبها وبلاغتها، الخ.).